

ZÁHORSKÁ KRONIKA

Vlastivědný sborník Záhoří, Pobečví a Oderských hor.

Ročník XXVI.

Září 1948.

Číslo 1.

Alois Baďuřík:

Únorové události jubilejního roku 1948 v okrese hranickém.

Bylo již mnoho napsáno o významu roku 1948 jako roku jubilejního, v němž vzpomínáme řady jubilejí, dokumentujících boj našeho pracujícího lidu za nový demokratický řád.

Únorové události tohoto roku možno přirovnat k jarní bouři, která pročistí ovzduší, smyje kal, a po níž celá příroda rychle rozkvétá. *Naše kraje republiky* a také náš okres hranický se všemi ostatními okresy *prožívaly* v šesti dnech únorových vskutku chvíle historické. O těchto dnech si jednou lidé budou v knížkách číst a tajit budou dech při vzpomínkách na velká hrdinství a lásku k vlasti pracujících vrstev československého národa pod vedením komunistické strany Československa.

Je přímo osudovou skutečností, že naše nová ústava republiky Československé byla uskutečněna po únorových dnech v roce stého výročí Kroměřížského sněmu z r. 1848 — přímého dědice Velké francouzské revoluce — a stoletého vývoje od přeměny starých feudálních řádů v pozvolnou demokracii, jejímž základním kamenem bylo zrušení roboty a poddanství a položení podkladů pro samosprávu našich obcí a okresů. Byl to sněm, který tenkrát před sto lety vypracoval první středoevropskou *demokratickou státní ústavu*. Byly to první záblesky demokracie, které vkládali nejlepší mužové našeho národa spolu s jinými poslanci slovanských i neslovanských národů do návrhu ústavy, která bohužel nikdy se neobrážela v životě, poněvadž doba nebyla ještě pro takové smělé plány zralá.

Práce těchto politiků nebyla však zbytečná a ani ovzduší bachovského absolutismu nemohlo ji udusit, proto rádi vzpomínáme na základní článek práv této ústavy podle prvního návrhu z 21. prosince 1848 v tomto znění: »Všecky

moci státní vycházejí od národu a vykonávají se způsobem nařízeným v ústavě» a byl však později Riegreem vyznačen větou: »Veškerá moc ve státě vychází z lidu.« Dnes však určitě neztrácí na své mohutnosti a pravdivosti v základních člancích ústavy z r. 1948 v tomto znění: »Československý stát je lidově demokratická republika. Lid je jediným zdrojem veškeré moci ve státě.«

Unorové dny plně potvrdily pravdivost těchto vět i na okrese hranickém. Komunistická strana, spjata s národem, zmařila rozvratné protistátní plány nepřátel republiky a dosáhla velikého vítězství nad silami domácí i zahraniční reakce. Překonala a zdolala ty největší překážky. Okresem táhla vlna rozechvění a velikého neklidu. Zatím co pracující třídy ve městech i na venkově se snažily všemi svými silami obnovovat výrobu, zvyšovat produktivitu práce, zachraňovat úrodu a odstraňovat hrozné důsledky válečné katastrofy, organizovaly se staré, vítěznou revolucí v r. 1945 potlačené, kapitalistické síly — z bídy a utrpení válečného — zbohatlé vrstvy, jejich přísluhovači a neuvědomělí naseptavači — k zákeřným a rozvratnickým rejdům a akcím. Ráno 20. února nikdo z poctivě pracujících netušil, že je v našem národě před velkou bouří. Zatím co jednotná odborová organizace pod duchovním vedením komunistické strany se snažila všemi silami a přirozeným vývojem — výchovou zabránit konfliktům, hospodářským bojům, stávkám a udržet sociální mír, organizovaly se pravicové živly v některých stranách, které politicky pracovaly jako kapitalistická koalice první republiky a domnívaly se, že by mohly ve spojení se zahraničními nepřáteli nové lidově demokratické republiky usilovat o zvrát našich poměrů. Ve straně slovenských demokratů pomoci luďáků ovládli pole úplně.

V národně socialistické a lidové straně nabyli postupně vrchu a ovlivňovali skoro výlučně politiku těchto stran. Po brněnském sjezdu se také sociálně demokratická strana dostala do vleku reakčních pravicových živlů. Všude na každém kroku cítili jsme nabitě ovzduší, které se již delší dobu obrazilo v lidské společnosti a na stránkách otravného národně socialistického, lidového, ba i sociálně demokratického tisku, o časopisech slovenských demokratů nelze ani psát. A těmito zrádci národa a rozvratníky se dávají vésti i lidé jinak velmi poctiví, kteří ztrácejí smysl pro zdárný vývoj lidské společnosti — nastupující cestu k socialismu a bohužel i smysl pro bezpečnost naší vlasti. Veřejní činitelé

svedených stran Národní fronty se snaží i v našem okrese zpomalit vývoj hospodářský, brzdí výstavbu okresu jako celku, hájí osobní zájmy svých straníků, ba mnohdy i těch kolaborantů a příživníků, kteří v době protektorátu místo boje velmi úslužně a pokorně přísluhovali Němcům — nacistům při jejich vyhlazovacím postupu proti Slovanům. Nemohli jsme již vlastenecky dýchat, poctivě a pokojně žít, a tím méně s chutí a radostí pracovat a budovat za takové situace, neboť rozvratné živly zapustily mocné vlivy u občanstva, které věřilo jen šuškaně a lid se bojí nové válečné — atomové hrozby, která tvoří horečné představy o budoucnosti — přímo hysterické fantasie. Této situace využili falešní političtí hráči. Toho dne měla schůze vlády projednání přeložení osmi policejních důstojníků, které si národní socialisté vzali za hlavní záminku k útoku na státní bezpečnost. Před touto schůzí vlády shromáždili se ministři protikomunistického bloku u Dr. P. Zenkla a rozhodli se, že do schůze vlády nepůjdou, jestliže jim předseda vlády předem nesdělí obsah odpovědi min. vnitra. Marně je předseda vlády Klement Gottwald vyzval, aby neochromovali činnost vlády a výslovně upozornil, že na schůzi bude učiněno důležité sdělení min. vnitra V. Noska a min. národní obrany gen. L. Svobody o mostecké špionážní aféře, pro kterou byly napadeny tiskem bezpečnostní orgány. Dr. P. Zenkl o 16. hodině oznámil demisi národně socialistických ministrů. Za hodinu potom podali demisi ministři slovenské demokratické strany, již dříve velmi kompromitované a večer oznámili demisi i *ministři lidovec*.

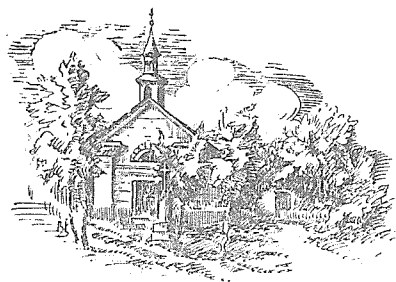
Týž den vydalo předsednictvo KSČ prohlášení, že představitelé stran, které podaly demisi ve vládě, opouštějí Národní frontu a přecházejí do opozice, která se jeví jako protidemokratický a protisocialistický blok, který chce zvrátit režim lidově demokratický, neboť tu byl slavnostně schválený všemi stranami Národní fronty košický program, který měl tvořit pevnou a trvalou kostru pro vývoj naší budoucnosti.

Druhý den — 21. února — bylo již vidět, že se reakce důkladně přepočítala, když zapomněla na nejdůležitějšího činitele — pracující lid — který promluvil na velkých schůzích a táborech lidu v Praze, Brně, Ostravě, Plzni, Zlíně, Mostě i v našich městech okresu. Byly to schůze bez jakékoliv přípravy — jen na oznámení rozšířené rozhlasem. Na Staroměstské náměstí v Praze se dostavilo 100.000 lidí,

kterí volali mezi jiným: »Samí se vyřadili z budování, nespějí se vrátit k rozhodování« — nebo »Bojovníci práce nestrpí ve vládě zrádce!« A z této pražské manifestace do všech koutů republiky zněl hlas předsedy vlády Klementa Gottwalda: »Tvořte v obcích, okresech a krajích akční výbory Národ. fronty z demokratických a pokrokových představitelů všech stran. Buďte jednotní a svorní a vaše pravda zvítězí!«
Příště dokončení.

Richard Konečný:

Památka na zrušení roboty v Radvanicích.

V tomto jubilejním roce mnohá obec vzpomíná nějakého jubilea, oslavujícího boj našich předků za lepší řád. Do řady jubilantů se staví i Radvanice, oslavující 100 let trvání kaple, postavené na památku zrušení roboty. Nebýti zápisu, nalezeného ve víž-

ce při opravě kaple r. 1934, nemohli bychom dnes s určitostí říci, z jakého popudu byla tehdy kaple postavena. Proto bude na místě zmíniti se krátce o událostech před rokem 1848.

Radvanice do konce 18. století netvořily jednotnou politickou obec, nýbrž sestávaly ze dvou samosprávných obcí: púhončí (svobodné) a selské (poddanské, v dějinách veselskou stranou nazývané). Po zrušení púhončího úřadu roku 1792 přešla púhončí obec do poddanství lipenského. Od té chvíle byli zdejší usedlíci poddanými dvou různých vrchností, ale správa obce byla svěřována jedinému rychtáři. Při volbě společného rychtáře dávala selská strana vždy přednost příslušníkovi púhončí strany.

Púhončí, byť i nezakusili celou tíhu dřívějších robotních povinností, těžce nesli ponižující poddanství. Do r. 1848 jen živořili a změněné poměry, trvající jen něco přes půl století, zdály se jim věčností. Tomuto živoření byl učiněn konec císařským patentem z 28. března r. 1848, nařizujícím

úplné zrušení roboty do roka, později pak usnesením moravského zemského sněmu z 9. června téhož roku o zrušení roboty a všech naturálních desátků již dnem 1. července r. 1848. Příslušníkům selské strany dostalo se tak okamžitě osvobození ze staleté poroby, púhončím zase vysvobození, které je od dob zrušení jejich samosprávy tolik tížilo a ponižovalo. Nenáviděná závislost na vrchnosti, byť i dobrovolně zvolené, padla. Zaniklo sice úplně starožitné postavení jejich, jehož požívali mezi místním selským lidem a byli s ním od nynějška postaveni na společnou základnu, ale nelitovali toho. Nabytá svoboda rázem setřela všechny společenské rozdíly a sedláci i púhončí se stali rovnoprávními občany radvanskými.

Zpráva o císařském patentu se v krátké době dostala i k nám. Tehdejší představený obce, František Zapletal, muž školený a širokého rozhledu, svolal všechny usedlíky na schůzi, na níž jim sdělil některé podrobnosti o této dalekosáhlé změně a dal rokovati, co by se mělo podniknouti na oslavu takové pamětihodné události. O nápady nebylo nouze. Od 18. století stála na návsi dřevěná zvonice, která po znenáhlu nabývala vznešenějšího poslání, než k jakému byla původně určena a občanům už stejně dávno přestala vyhovovati. Všichni bez rozdílu byli by zde rádi viděli místo ní aspoň kapli, v níž by bylo možno občas konati bohoslužby. A tak se nakonec všichni rozhodli pro stavbu kaple v blízkosti zvonice. Současně vypracován podrobný program rozdělení práce. Představený obce pověřen úkolem vymoci u konsistoře v Olomouci povolení ke stavbě, zajistit stavebního mistra a dátí poříditi na Sv. Kopečku oltář a potřebné vnitřní zařízení. Hořeři, domkáři a výměnkáři měli za povinnost nalámati každý 3 sáhové kubíky kamene nebo místo toho zaplatiti 6 rýnských. Sedláci se zavázali dodatí povozy na svážení stavebních hmot. Púhončí se museli postaratí o kámen, cihly, vápno a písek. Na Skalách se usadili Valaši, kteří pro stavbu dělali a pálili cihly.

Práce započatá v jarních měsících postupovala rychle, takže Valaši nestačili ani cihly dělati. Pracovalo se pod dohledem stavebního mistra Štajgra z Tršíc. Stavba rostla a občané s pýchou pohlíželi na výsledek své práce.

Příště dokončení.

Ing. F. Fric, Hranice:

Nový ptačí obyvatel našich krajů.

Sledujeme-li existenci živočišných druhů ať ssavců nebo ptačích, pozastavíme se jistě nemile překvapení - zvláště jsme-li jen trochu vnímaví pro dění v přírodě - u faktu, že jsme svědky a současníky nemilosrdného ubývání a mizení mnohých našich dočasných spoluobyvatel přírody. Říká se tomu všeobecně vymírání, ale jak bolí pomýšlení, že už snad nikdy nespátříme majestátně kroužícího orla nad skalní propastí nebo střelhitého sokola v prudkém přeletu krajinou, že už snad nikdy naše oko nepostřehne plachého a nádherného rýsa přesadit přes průsek v lesní tišině, vychrtlého vlka slídícího zimní nocí, nebo samotářského medvěda... Jsme současníky vymírání těchto a ještě i jiných živočišných druhů, a mnohé již v naší vlasti musíme počítat za vymřelé.

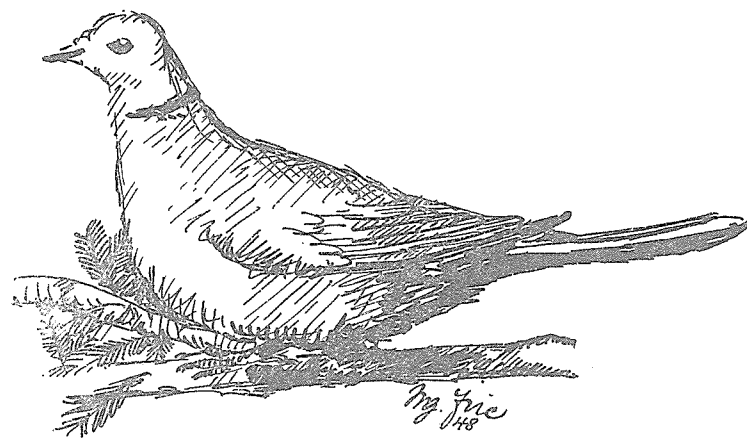
Vymírání! Jaký je to hrozný osud, vymře-li živočišný druh! Nikdy víc! Rozpínavost lidí, civilisace, komunikace, přeměny polních i lesních kultur, nebo jak se tomu všemu učeně říká, nebo snad i nepříznivé přírodní či povětrnostní podmínky, ale někdy také jen pouhá lidská chamtivost vytlačily už tak mnohý živočišný druh do méně kultivovaných krajů, ne-li vůbec do věčných lovišť! Druh, který v našich krajích od nepaměti přebýval a který se už nikdy do nich nemůže vrátit!

A tak zrovna pookřeje naše srdce, když zjistíme, že jeden nový živočišný druh do našeho kraje z nevysvětlitelné a ať už z jakékoli příčiny přibyl! Ano, přibyl! Přibyl a přibývá neustále a zdá se, že se mu v některých krajích obzvláště a také právě v kraji našem — v Pobečví — zalíbilo! Přišel, či lépe pověděno přiletěl k nám nový ptačí druh, aby tady s námi dýchal společně vzduch, aby tu hnízdil a radoval se ze života! A to je jistě důvod k velké radosti! K radosti myslivců, všech přátel přírody a citlivých lidí vůbec, a zvláště těch, kteří to dobře s přírodou myslí.

Už před několika léty proskakovaly a tu a tam dosud proskakují denním i odborným tiskem zprávy a zprávičky, někdy ovšem velmi neodborně skreslené, leč velmi zajímavé, že tu i onde byla vidět, nebo byla ulovena či pozorována hrdlička t. zv. bronzová nebo také balkánská. Náš kraj, t. j. Přerovsko, Pobečví, Záhoří, Oderské vrchy a všechny

přílehlé krajiny byl poctěn návštěvou tohoto milého hosta teprve před dvěma až třemi léty, od kteréžto doby se už vyskytují určitější i odborně zaměřené zprávy o této hrdličce. Dnes můžeme s pýchou povědět, že invase tohoto ptáka do našich krajů je nejen příjemnou skutečností, ale, že těchto hrdlíček neustále v našich krajích přibývá, takže je velká naděje, že se v naší tolik už ochuzené přírodě, veden neznámým a těžko určitelným pudem, objevil nový ptačí druh.

Stojíme bohužel u nepříjemného faktu, že v naší československé nomenklatuře není dosud ražen pro tohoto milého hosta ustálený název. Nebude mi tudíž nic jiného, než vyjmenovat zde všechny názvy, které se v naší literatuře o tomto něžném holubím přistěhovalcí vyskytly a vyskytují

a které našimi dobrými ornitology byly vlastně nově a mnohdy velmi přiléhavě raženy. Jde o t. zv. hrdličku bronzovou, balkánskou, snad tu a tam i o chechtavou-východní, ačkoliv tento název se lépe hodí pro hrdličku u nás často v klecích i jinak chovanou a všeobecně známou, běžové barvy s černobílým proužkem na krku, původem z Afriky. Za nejprilehavější název pokládám *hrdlička zahradní* (*Streptopelia decaocto*). Z dalšího vysvitne, proč právě tento název je tak dobře přiléhavý.

Abych učinil toto povídání o nově přibývajícím ptačím druhu čtenáři aspoň trochu zajímavým a vzbudil tak co nej-

lepší představu ptáka, obrátím, resp. pozměním obvyklý způsob popisu. Hrdlička zahradní je o něco silnější než všem známá a často v klecích pro příjemné »cukrování a chechtání« chovaná hrdlička domácí chechtavá a je s ní ovšem velmi příbuzná. Velikostí se tudíž nejvíce blíží našemu divokému holubu doupňáku, nebo slabšímu druhu domácího holuba. Také barevně se s hrdličkou chechtavou skoro naprosto shoduje a jsem přesvědčen, že by se našly exempláře domácí chechtavé hrdličky zbarvené téměř k nerozeznání a i stejně silné, jako jsou hrdličky zahradní. Měli však být popis dokonalý, nutno podotknout, že zahradní

Příště dokončení.

František Šustek:

Spálov.

(Stručný vlastivědný přehled.)

I. Přírodní a zeměpisný obraz.

Městečko Spálov leží v nejsevernějším výběžku hranického okresu, vzdáleno 20 km severně od okresního města Hranic, ve středu trojúhelníku, který tvoří okolní města Odry, Vítkov a Potštát. Spálov je rozložen v délce 2,7 km na jedné z náhorních plošin Oderských hor, mírně stočen do tvaru rohliku, ležícího ve směru rovnoběžkovém. Katastr Spálova hraničí na jihu s Luboměří, na jv. s Dobešovem, na vých. s Jakubčovicemi a s Heřmánkami, na sev. s Klokočůvkem, na záp. s Barnovem a s Luboměří p. Stráž. Z těchto obcí jen Luboměř patří k okresu Hranice. Obec Dobešov, Heřmánky, Klokočůvek a Klokočov patří do Slezska k okresu Opava, Barnov a Luboměř p. Strážnou (na Spálovsku všeobecně zvaná Liptán) náleží k okresu Mor. Beroun. Poslední dvě obce jsou nyní zpustlé a skoro liduprázdné, protože po odsunu Němců v r. 1946 zůstaly většinou neobydleny, neboť se nacházejí na území nově zřízené vojenské střelnice. Hranice mezi Spálovem na jedné straně, a Klokočovem, Klokočůvkem, Heřmánkami a Jakubčovicemi na straně druhé, je totožná s bývalou zemskou hranicí mezi Moravou a Slezskem, která, až na malé odchylky, běží po řece Odře.

Náhorní plošina Spálova, dosahuje nadmořské výšky

přes 500 m. Speciální mapa udává tyto výšky: Lán 542 m, Stráž 547 m, Padělek 554 m, Škrobánků (též Kalfarů) větrák 578 m. Kdežto k jihu přechází tato plošina bez podstatných výškových změn na katastr obcí Luboměře, Lindavy a dále k Partutovicím, je naopak s ostatních stran ohraničena sráznými údolními vodními toků, a to od severu údolím řeky Odry, od západu údolím potoka Nečínu a od východu údolím potoka Suché. Výškový rozdíl těchto údolí a spálovské plošiny je poměrně značný a pohybuje se kolem 200 m. Speciální mapa udává výšky na Nečíně pod Polomiskem 419 m, pod Častochovem 388 m, výšky na Odře při ústí Havranova potoka 358 m, u Spálovského mlýna 342 m, na Suché u ústí do Odry 319 m a při soutoku Spálovské a Luboměřské Suché 383 m.

Spálovská náhorní plošina je poněkud níže položena, než plošiny, na nichž se rozkládají okolní obce. Tak Luboměř na jihu dosahuje výšky 592 m (býv. Ambrožův větrný mlýn záp. Luboměře), na záp. Luboměř pod Strážnou dosahuje Strážnou, po níž nese jméno, výšky 642 m, Barnov Cínovcem (Zienberg) 616 m. Na severu Klokočov dosahuje 604 m trigonometrem Horka, na jv. Dobešov Oderským lesem výšky 595 m. Toliko směrem severovýchodním nepřesahují náhorní plošiny obcí Heřmanic a Kaménky celkem výšek spálovské plošiny, dosahující Chrastavcem u Heřmanic (Petroňovic) výšky 532 m a Větrákem u Kaménky výšky 561 m.

Oderské hory tvoří vodní předěl mezi úvodím moře Baltského, do něhož se vlévá Odra, a úvodím moře Černého, do něhož voda stéká Bečvou, Moravou a Dunajem. Tento předěl probíhá z Moravské brány mezi Hranicemi a Běloutínem — mezi obcemi Stříteží a Nýdkem, Partutovicemi a Jindřichovem, Kyžlířovem a Lindavou, Kovářovem a Luboměří p. Stráž., mezi Potštátem a Milovany a mezi Božkovem a Kozlovem u pramene Odry. Všechno vodstvo spálovského území stéká již tedy do moře Baltského. Řeka Odra tvoří na severu hranici zemskou i hranici katastru, který ji překročuje toliko Zástružným mlýnem u Klokočůvku. Protéká tedy Odra katastrem Spálova, což odůvodňuje používání názvu Spálov nad Odrou na rozlišení od Spálova u Semil v Čechách.

Vodu spálovského katastru odvádějí, kromě řady menších potůčků, potoky Nečín, Havranův potok, Brálný a Spálovská Suchá, kolem jejíhož horního toku je po obou stranách rozložena obec Spálov.

Po geologické stránce patří území Spálovska, jakož i celá oblast Oderských hor k prvohornímu karbonu (útvary kame-nouhelný), a to k jeho spodní vrstvě, známé pod jménem kuhl. Nejrozšířenější horniny jsou droby, břidlice a sle-pence. Droby se používá jako staveb. kamene i jako šterku. Láme se v blízkých kamenolomech v údolí Odry v Heřmán-kách a v Jakubčovicích. Ve Spálově jsou jen občas v provo-zu malé soukromé a obecní lomy. Břidlice se lámalo hodně v druhé polovině minulého století, ale dnes jsou již lomy na břidlici opuštěny (Pekuo, Petrova skaua, Vesník), proto-že se těžba břidlice nevyplácí. Rovněž zanikla za první re-publiky domácí výroba »vepřic« a »pocáků« (nepálených cihel), jakož i pálených cihel z cihlářského slínu v okolí lesa Královce.

Kulmové vrstvy nedávají nám sice vůbec kamenného uhlí, zato však obsahují místy řadu užitečných nerostů (zlato, rudy stříbrné, olověné, cínové a j.), které se v minulosti v Oderských horách dobývaly. V nejbližším okolí se kdysi dolovalo, příp. rýžovalo v Jerlochovicích a v Kletné u Ful-neku, v Pohorí a v Dobešově u Oder, v Novém Vrbné u Větrkovic, v Staré Vsi (v Oldřichůvkách) a v Budišově, v Libavě, u Staré Vody, v Rudoltovicích, v Barnově a v Lu-boměři p. Stráž. (v Liptání). Je doloženo k r. 1671, že jeden důl byl i ve Spálově. Dnes jsou všechny uvedené doly a rý-žoviště pro malý výnos opuštěny, ale není vyloučeno, že v budoucnosti, až budou bohatší naleziště rud vyčerpána, že bude zase v oblasti Oderských hor dolování obnoveno.

Podnebí Spálovska je drsné, což je způsobeno jednak značnou nadmořskou výškou, jednak také tím, že náhorní plošiny Oderských hor jsou přístupné studenému severní-mu větru, lidově zvanému »Polák«. Uplatňují se zde již t. zv. baltské vlivy, které způsobují nejen nižší průměr roční teploty, ale tím také opožďování vegetačních období, jako jarního setí a sklizně. Pokud jde o srážky, dosahuje Spá-lovsko, především vlivem značného zalesnění Oderských hor, lepšího průměru než Pobečví a Záhoří. V zimě bývají na Spálovsku veliké sněhové závěje.

Spálovský katastr měří celkem 1930,33 ha. Z toho činí pole 817,15 ha, louky 179,71 ha, zahrady 13,83 ha, pastviny 90,93 ha, lesy 768,66 ha, stavební plochy 10,45 ha, neplodné plochy 0,74 ha a ostatní daně prosté plochy (silnice, cesty, vodstvo a pod.) 48,86 ha.

Pokračování.

Drobné zprávy

25. výročí »Záhorské kroniky«.

Ve středu 23. VI. odpoledne sešli se ve škole v Dolním Újezdě spolu-pracovníci a přátelé Záhorské kroniky, jež dokončila svůj 25. ročník. Schůzku svolal redaktor Z. k. Antonín Frel do Dolního Újezda, kdež vydal svým nákladem a redigoval 16 ročníků Z. k. V úvodním proslovu uvedl všechny snahy a práci, která byla na poli vlastivědného výzku-mu našeho kraje za jeho vedení vykonána. Celkem redigoval 18 roční-ků Z. k. a to od ročníku VIII. Hlavní řečník pátého sjezdu Z. k. p. Ph Dr Bohuš Vybíral, univ. profesor Palackého university a ředitel univ. knihovny v Olomouci v poutavě odborné a oceněním proteplené přednášce markantně narysoval profil Záhorské kroniky a osvětlil účastníkům nejen veškeru dosavadní historii Z. k., nýbrž načrtl i její vývojovou cestu. Ne méně hodnotné a oceňující i podporu slibující byly projevy dalších řečníků: předsedy ONV v Hranicích p. Al. Ba-duřika, odb. tajemníka oblastní úřadovny ROH v Olomouci, p. Mir. Stawarže, předsedkyně okresní skupiny školských zaměstnanců v Hra-nicích p. Mat. Semerádové, i okr. školního inspektora v Hranicích p. Jar. Štrance a okr. osvětového inspektora p. Jana Krumplovíče z Hra-nic. Také impressor Z. k. VI. M. Strojil považoval za nutné, aby ocenil dílo záslužné.

Radostná pohoda se rozlila učebnou třídou. Všichni účastníci cítili, že dobrá věc se podařila. Chápali však také, že ono sjezdové odpo-ledne bylo jen kratičkým, radostným oddechem a rekapitulací. Ve třídě bylo vyloženo všech dosavadních pětadvacet ročníků Z. k., ukáz-ky pozoruhodných rukopisů, dřevorytů a štočky, archeologická sbírka regionální, originály, výpisy a překlady listin a pramenů i literatury obce Dolní Újezd, které zde vystavil red. Z. k. Antonín Frel. Sjl.

Hranice.

Dne 1. srpna 1948 konalo se ve vojenské akademii v Hranicích XXI. slavnostní jmenování poručíků. Za vládu československé republiky byl přítomen ministr nár. obran generál Ludvík Svoboda.

Dne 8. července schůze okresní rady osvětové, širší redakční rady Záhorské kroniky.

Spálov.

13. 7. schůzka názvoslovné komise VZÚ ve Spálově (změna němec-kých traťových názvů na voj. mapách). 17. 7. Z lesa »Polomiska« pře-vezen slepencový balvan o váze 45 q, určený pro postavení pomníku sel'ským povstalcům před 200 lety.

24. VII. zahájeny na Spálovsku žně.

25. VII. Jakubské hody ve Spálově.

30. VII. válcování okresní silnice provádí se již ve středu obce (Spálova) u zámku.

Nový zemský léčebný ústav. Přestavbou a různými adaptacemi z bývalé městské nemocnice byl nyní otevřen v Lipníku n. B. nový zemský ústav pro léčení alergických chorob a poruch trávení za odborného vedení univ. prof. Dr. K. Amerlinga z Olomouce. Také značným nákladem je upravováno i okolí nového léčebného ústavu a nově dlážděna i příjezdni ulice Jezerská.

Obnovení a zřízení rybníků v okolí Lipníka n. B. Pro zlepšení klimatických poměrů na Lipensku usiluje i místní rybářský spolek i ZNV o zřízení rybníka z částečně vyschlého starého koryta řeky Bečvy a obnovení rybníka v trati zv. V rybníčkách za tunelovým viaduktem u nádraží v Lipníku n. B. Tyto rybníky mají být obnoveny v rámci pětiletky, aby také byl zvýšen výnosný chov ryb a zlepšeny drsné podmínky klimatické.

Oprava starobylé nádražní budovy v Lipníku n. B. Staletá budova nádražní byla letos značně opravena. V nádražní budově byla vyměněna všechna okna i dveře, byla obnovena venkovní fasáda novou omítkou, nově vymalovány všechny místnosti a v některých byla nově položena i parketová podlaha. Tím byl vzhled staleté budovy úplně změněn a na nástupiště vybetonováno i malé nástupiště.

Sdělení redakce a administrace.

Posíláme 1. číslo XXVI. ročníku Z. k. — Republika potřebuje papír pro vývoz, byl proto rozsah naší Z. k., podobně jako všech časopisů, snížen. Příloha »Vlastivědná besídka mládeže« bude zachována. Při hromadném odběru ve školách na 10 výtisků jeden výtisk zdarma. Předplatné na celý ročník 30 Kčs.

Záhorská kronika vychází každý měsíc mimo prázdniny. Vydává Okr. rada osvětová v Hranicích. Vedoucí redakce a odpovědný správce listu Antonín Frel v Dolním Újezdě u Lipníka n. Beč. Roční předplatné Kčs 30.—, Číslo poštovní spoř. Brno 116.900. — Používání novinových známek povoleno řed. pošt v Brně I A - 4-2370: 146.212. Dohledací pošt. úřad Hranice 1. *Adresa redakce:* Dolní Újezd u Lipníka n. Beč. *Administrace:* Hranice. Tiskne Jar. Strojil, národní správa v Přerově.